

SÖZÜN İNCELİĞİ

Etkinlik 01

1.

Müzik

Resim

Dans

Hat

Edebiyat

Tezhip

Opera

Minyatür

Mimari

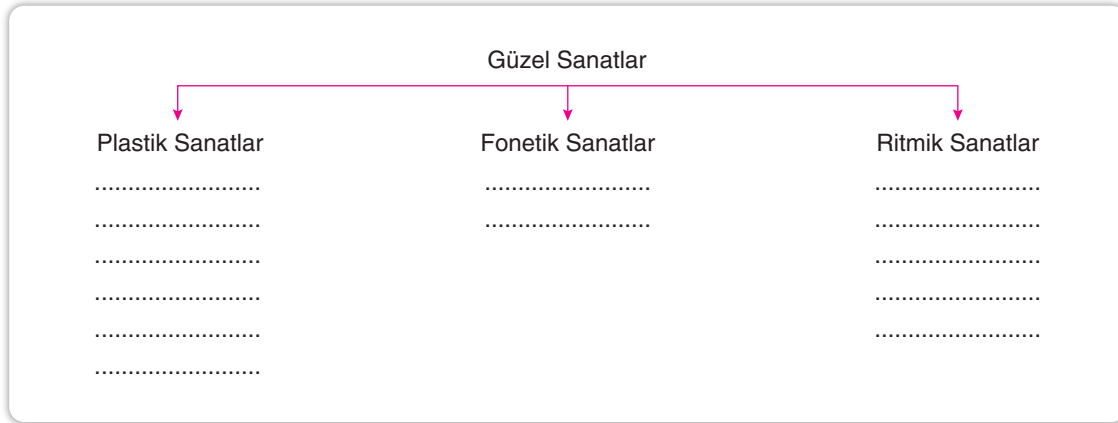
Bale

Tiyatro

Sinema

Heykel

Aşağıdaki şemada boş bırakılan yerleri verilen kavramlardan uygun olanları ile tamamlayınız.

2. Tablodaki eserlerin karşısına ait oldukları sanat dallarını yazınız.

Eserler	Ait Oldukları Sanat Dalı
a. Şule Gürbüz'ün <i>Kambur</i> romanı	
b. Dmitri Şostakoviç'in Piyano Konçertosu	
c. Nazım Hikmet'in <i>İnek</i> oyunu	
d. Antoni Gaudí'nin La Sagrada Familia katedrali	
e. Anish Kapoor'un Cloud Gate heykeli	
f. Çaykovski'nin Fındıkkıran balesi	
g. Cemil Kavukçu'nun <i>Tasmalı Güvercin</i> öyküsü	
h. Ahmet Karahisari'nin Besmele levhası	
ı. Vincent van Gogh'un Kafe Terasta Gece tablosu	
j. Turgut Uyar'ın <i>Geyikli Gece</i> şiiri	
k. Jeff Koons'un Balloon Rabbit heykeli	
l. Ertem Eğilmez'in Hababam Sınıfı filmi	
m. Loie Fuller'in La Dans Serpantin eseri	
n. Mozart'ın Sihirli Flüt operası	
o. İlhan Koman'ın Akdeniz heykeli	
p. Joaquín Rodrigo'nun Gitar Konçertosu	

Etkinlik 01

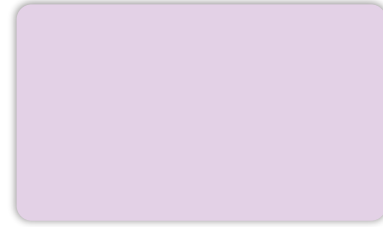
3. Aşağıdaki cümleleri taşıdıkları iletilere göre uygun kutuya yerleştiriniz.

- a. Irmak yüklü adamlardık tuz katarlarının ardınca giden.
- b. Kızılay'dan Ulus'a doğru yürürken yolda Pink Floyd için üç şarkı sözü yazdım.
- c. İlk kez yurdumdan uzakta yaşadım bu duyguyu.
- d. Pır pır yaldızlanırdı kanatları kahkaha kuşlarının.
- e. Üçüncü mevki bir vagona bindiler.
- f. Bir yaz boğup, bir sonbahar harcaayıp rüzgâr gülünü arayacağım.
- g. Şimdi senin uzanıp yattığın otlarda yarın yeni bir yeşillik büyüyecek.
- h. Paylaşıyoruz aynı sokakları, caddeleri, yokuşları, inişleri.
- ı. Bir tek başak tanesi bile dargın kalmayacaktır.
- j. Ben ki zamansız bahçeleri kucakladım.

Açık İleti

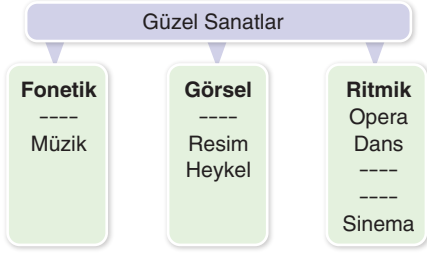
Örtük İleti

4. Aşağıdaki tabloda verilen dizeleri ve parçaları edebî ya da günlük dil olma durumlarına göre sınıflandırınız.

	Metinler	Edebî Dil	Günlük Dil
a.	Gide gide nereye vardım Karlı bozkırda koşup koşup Bodur bir ağaç kaldı belleğimde		
b.	Şehir her zamanki gibi engin maviliklerden oluşan berrak bir göğün altında sere serpe yattıyor, hayat dediğimiz şu muhteşem dağınıklık da genişliğini bir kez daha yineleyerek, kendi bildiğince akıp gidiyormuş.		
c.	Dünyaya geldiğim Aşağı Tuna üzerindeki Rusçuk, bir çocuk için harikulade bir kentti ve eğer yalnızca Rusçuk'un Bulgaristan'da bir kent olduğunu söy- lersem onu yetersiz bir şekilde yansıtmış olurum.		
d.	Dolunay irileşmiş, yanındaki yıldızların ışığını ödünç almıştı. Her ışık parça- sını seven gökyüzü, aşağıdakilerin seslerini topluyor, kendi atlasında hep- sine yer veriyordu.		
e.	Yazılı belgelerde 15. yüzyılda yaşayan minyatürcülerin adlarına rastlanırsa da onların yapıtları günümüze gelmemiştir. Bunların İran kökenli sanatçılar oldukları düşünülebilir.		

1.

Bu tabloda boş bırakılan yerlerden herhangi birine aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Tiyatro
B) Marangozluk
C) Mimari
D) Edebiyat
E) Bale

2. Sanat hayatıma resimle başladım. Çocukluğumdan beri resmi çok seviyordum. Bu yakınlık, üniversitede güzel sanatlar fakültesini tercih etmemi sağladı. Fakültede heykel ve baleye ilgi duydum. Bu alanlarda da tam bir sanat ehli olmasam da kendimi yetkinleştirdim. Her ne kadar resimlerimle bilinsem de şiirlerimin de bir o kadar iyi olduğunu düşünüyorum. İkinci şiir kitabım geçen hafta çıktı. Üniversiteden beri yapmak istediğim işlerden biri de bir sinema filminde oynamaktı. Bu da nasip oldu. Zannedersenim benim kadar farklı sanat dallarıyla hemhâl olan başka bir sanatçı yoktur.

Bu parçanın yazarı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Görsel sanatlar alanındaki eserleriyle öne çıkmıştır.
B) Fonetik sanatların birinde birden fazla eseri vardır.
C) Dramatik sanatlardan sadece biriyle ilgilenmiştir.
D) Edebî yönünün kuvvetli olduğunu düşünmektedir.
E) Farklı malzemelerin kullanıldığı sanatlarla ilgilenmiştir.

3. Edebiyatla bilim ---- varlıklarını sürdürür. Yazar; bilimlere ait olguları, ilkeleri edebiyatın kuralları ve estetik kalıpları içinde araç olarak kullanır. Edebî eserler, bilimsel çalışmalara ---- kaynağı olabilir. Edebî eserden hareketle bilim insanları yeni buluşlar gerçekleştirebilir. Jules Verne'in insanoğlunun Ay'a henüz gitmediği bir dönemde yazdığı *Ay'a Seyahat* adlı romanı, edebiyatın bilime ---- bir örneğidir. Öte yandan bilim de edebiyata kaynaklık edebilir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) bir bütün olarak - düşünce - hâkim olduğunun
B) iletişim hâlinde - esin - ters düştüğünün
C) insan odaklı olarak - nesnel veri - destek verdiğinin
D) etkileşim içinde - ilham - kaynaklık ettiğinin
E) sınırlı bir anlayış dâhilinde - özgün düşünce - kalıplar çizdiğinin

4. İnsanlar; duygu, düşünce ve hayallerini tarihin ilk dönemlerinden itibaren farklı şekillerde ifade etmiştir. Bu ifade ediş, bazen bir mağara duvarındaki resimken bazen bir kilimdeki nakış, bazen Jale Yasan'ın Halı Dokuyan Kızlar tablosuyken bazen Mimar Sinan'ın Süleymaniye Camii'ndeki bir hattır, bazen Çanakkale Savaşlarına yakılan bir türküyken bazen İstiklal Marşı'ndaki bir dizedir.

Bu parçada sanatla ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Evrensel olup herkeste aynı duyguyu uyandırması
B) İnsanlarda estetik duyguyu geliştirmeye dönük olması
C) Farklı ifade tarzlarıyla insan hayatında yer alması
D) Dünyayı estetikle anlama ve anlatma çabası olması
E) Biricik olup sanatçının özgün bakışını yansıtması

5. I. Özgün ve biriciktir.
II. Yaratıcılık ön plandadır.
III. Estetik kaygı güdülür.
IV. İleti, doğrudan verilir.
V. Yazıldığı dönemin özelliklerinden izler taşır.
- Numaralanmış cümlelerin hangisinde sanatsal metinlerle ilgili bilgi yanlış yapılmıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Edebiyatla ilgili bazı tanımlar aşağıda verilmiştir.
- Duygu, düşünce ve hayallerin sözlü veya yazılı olarak güzel ve etkili bir şekilde anlatılması sanattır.
  - Bir çağda, bir dilde yaratılmış, sözlü ya da yazılı, sanat değeri taşıyan yapıtların bütünüdür.
  - Herhangi bir bilim ya da sanat dalıyla ilgili eserlerin tümüdür.
  - Deyim olarak bir konuda gereksiz, boş, süslü söz söylemek anlamına gelir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu tanımlardan biriyle ilişkilendirilemez?

- A) Edebiyat, bize yaşadığımız ya da yaşayıp da farkına varamadığımız hayatlar hediye eder.
B) Halk edebiyatında genellikle hece ölçüsü kullanılmıştır.
C) Haldun Taner, tiyatro edebiyatımızın önemli isimlerindendir.
D) Biz edebiyat yapmıyoruz, gerçekleri söylüyoruz.
E) Bu sene seçmeli ders olarak edebiyat tarihini seçtim.

7. Sanatı bir yansıtma olarak yorumlayanlara göre edebiyat, dünyaya tutulmuş bir aynadır; ---- yansıtır. Dolayısıyla da insanı, yaşamı açıklar. Kimi düşünürlerse bunu yeterli bulmaz, edebiyatın ---- bir nitelik taşıması gerektiğini öne sürerler. Onlara göre edebiyat yapısı; gerçekliği yansıtmakla yetinmemeli, toplumsal ya da siyasal açıdan insanları eğitmeli, bilinçlendirmelidir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) toplumsal gerçekliği - eğitici
B) toplumu - nesnel
C) insanı - hayalci
D) doğruları - daha gerçekçi
E) toplumsal duyguları - kurmaca

8. İlhan Berk, sanat hayatına resimle başlayıp sonradan şiir yazmaya başlamıştır. Resimlerindeki betimsel unsurlar ve üslup, şiirlerinde de görülmektedir.

Buna göre İlhan Berk'in ilgilendiği sanat dalları aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Plastik - Fonetik
B) Plastik - Ritmik
C) Fonetik - Ritmik
D) Fonetik - Plastik
E) Ritmik - Plastik

9. Aşağıdakilerin hangisinde dramatik, fonetik ve plastik sanatlar sırasıyla verilmiştir?

- A) Dans - Edebiyat - Sinema
B) Heykel - Bale - Müzik
C) Opera - Edebiyat - Tiyatro
D) Sinema - Tezhip - Müzik
E) Bale - Müzik - Hat

1121057

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Edebiyat ile ilgili,

- I. Güzel sanatlardan biridir.
- II. Malzemesi dildir.
- III. Kanıtlanabilir anlatım tercih edilir.
- IV. Amacı, okuyucuya bilgi vermektir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve IV
- E) III ve IV

2. Aşağıdaki eserlerden hangisi fonetik sanatlarla örnek olabilir?

- A) Latife Tekin'in *Unutma Bahçesi* romanı
- B) Rodin'in Düşünen Adam heykeli
- C) Arnold Böcklin'in Ölüler Adası tablosu
- D) Hayao Miyazaki'nin Yürüyen Şato animasyonu
- E) Georges Bizet'nin Carmen operası

3. Aşağıdakilerden hangisi edebî bir eserin öne çıkan niteliklerinden biri olamaz?

- A) Ulusalılık
- B) Kurgusalılık
- C) Yaratıcılık
- D) Özgünlük
- E) Nesnellik

4.

I

Benim Dağistanım, bana posta yoluyla yayımcısı tarafından gönderildi. Sıklıkla tanıtım yazısı yazan biri olmadığım için yayınevlerinden bana pek kitap gelmez. Tek tük geldiğinde de gönderene teşekkür mesajımı yazar, kitaba göz atar, okur ya da kitaplığıma kaldırırım onu.

II

Koca kafa, sapsarı yıldızın yosun yeşili yaprağındaydı; siyah benekli kırmızı hanım böceği, uçmuyordu, kıpırdamıyordu; kın kanatları altında tül kanatları görünmüyordu; açık havadan, kırlardan, bahçelerden uzak, bir daha oralarda olmayacağını bilerek... Sessizce başına gelenlerden habersiz, hanım böceği yemyeşil yapraktaydı.

Numaralanmış parçalar ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. parçada, sözcükler temel anlamıyla kullanılırken II. parçada, mecazlı anlatımlara başvurulmuştur.
- B) I. parça, bilgi vermek için oluşturulurken II. parçada, estetik zevk vermek amaçlanmıştır.
- C) I. parçada açıklayıcı anlatım, II. parçada betimleyici anlatım tercih edilmiştir.
- D) Her iki parçada da yazıldığı döneme ait izler bulunmaktadır.
- E) I. parçada, düşünceler kesin bir dille ifade edilirken II. parçada, izlenimler yansıtılmıştır.

5.

Plastik Sanatlar	Dramatik Sanatlar
Resim	Tiyatro
Mimari	Bale
I	II
---	---

Bu tabloda numaralanmış yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

I	II
A) Sinema	Müzik
B) Kabartma	Edebiyat
C) Minyatür	Opera
D) Hat	Tezhip
E) Edebiyat	Sinema

6. Sanat, insan zihninde ---- duygu ve düşüncelerin bir esere yansıtılmasıdır. Bu eser; resim, müzik, edebiyat, mimari gibi alanlarda verilebilir. Sanat; geçmişle gelecek arasında bir köprü, insanı yaşama ---- bir bağ, insana ---- duygu ve düşüncelerin ifadesidir. Bu bakımdan sanatta amaç, sonsuz olan ideale ve estetik beğeniye ulaşmaktır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) beliren - bağlayan - zevk veren
B) ortaya çıkan - alıştıran - haz veren
C) görünür olan - adapte eden - yol gösteren
D) üretilen - koşullandıran - destek veren
E) görülen - eklemleyen - değer katan

7. Aşağıdaki parçaların hangisinde amaç, estetik zevk uyandırmak değildir?

- A) "Kızım." dedi Betül Hanım. Bu adsız güzelliğin konuşup konuşmadığını hayal etmek sıkıcı bir şey.
B) Henry James'i bu romanıyla tanıdım, Varlık Yayınlarından bir kitap, çevirmeni Leyla Aytür. Çok severek okudum.
C) Leyla abla terliklerini sürüyerek salona doğru yürüdüğünde tuhaf, zor geçecek bir günün başladığını anlamıştı Mari.
D) Kocaman salonda karşılıklı oturuyoruz. Masamız şeffaf bir perdeyle ayrılmış yandaki salona komşu. Ondan ilk kez duyduğum sözlerle ürperiyorum.
E) Akşamüzeri inmişlerdi otobüsten. Anne, sokak kapısında karşılamıştı onları. Oğlunu koklayarak öperken burnu, gözleri ve kaşlarının arası kızarıvermişti.

8. Aşağıdakilerin hangisinde plastik sanatlar bir arada verilmiştir?

- A) Resim - Mimari - Dans
B) Heykel - Hat - Müzik
C) Hat - Tezhip - Minyatür
D) Kabartma - Tezhip - Bale
E) Minyatür - Resim - Tiyatro

9. Aşağıdaki görsellerden hangisi farklı bir tür sanat koluna aittir?

1121058

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde örtük bir ileti vardır?

- A) Solarken suladığım, koparken bağladığım
Ölürken canlandığım sözler getirdim geldim
- B) Vapurları düşündüm
Vapurların içindeki insanları
- C) Yolumdan çekil yavrum
Bağlasalar duramam
- D) Ne vakit Maçka'dan geçsem
Limanda hep gemiler olurdu
- E) Yolunuz ovalardan geçerse
Allah aşkına etrafı bir seyredin

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "vurmak" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Sabahın ilk ışıkları yatağımın başucuna vurur.
- B) Kapı hızlı hızlı vurulunca hepimiz heyecanlandık.
- C) Ayağını yere vurarak istemediğini belli etti.
- D) Dolu, tarladaki ekinlerin çoğunu vurmuş.
- E) Sözleri onu en hassas olduğu yerden vurdu.

3. Aşağıdakilerden hangisi edebî dilin özelliklerinden değildir?

- A) Yazarına özgü olması
- B) Çağrışımsal ifadeler barındırması
- C) Sözcüklerin ilk anlamlarının kullanılması
- D) Yoruma açık olması
- E) Düşünsel bir hazırlık istemesi

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edebî bir dil kullanılmıştır?

- A) Farelerle yapılan labirent deneyleri, farelerin yiyecek bulunmayan bölgeye birkaç defa gittikten sonra, aynı bölgeye gitme hatasını tekrarlamadıklarını ortaya koymuştur.
- B) Türkiye'nin denizcilik tarihinde askerî veya sivil bazı gemilerin ismi; halk arasında mit hâline gelmiş, romanlara konu olmuş, bunların adına şiirler yazılmıştır.
- C) Verilere bakarak karar vermenin bizi "duygusal" tepkilerden uzak tutacağına inanır ve bu yaklaşımın, o güne kadar almış olduğumuz eğitimin bir ödülü olduğunu düşünürüz.
- D) Herkesin her şeyi en düz hâliyle konuşmaya meyilli olduğu bir zamanda, kafiyeler birikip duruyor içimde ve herkesin çalgınca akmaya koştuğu bir yerde, bir durgunluk hâli peydahlanıyor bende.
- E) Dijital toplantı yorgunluğu, görüntülü iletişim programlarıyla çok fazla iletişim kuran bireylerde ortaya çıkan bir tür rahatsızlık olarak tanımlanıyor.

5. *Baba ve Oğul* isimli eserde yüz kadar sessiz ve kısa hikâye var. Her biri, bir ya da iki sayfaya sığan karelerde

I
tamamlanıyor. Ele alınan konular, bir çocukla babanın

II
günlük hayatta sıkça yaşadığı ya da karşılaştığı durumlar-

III
dan seçilmiş. Ödev, oyun, uyku, futbol, korku, sanat, okul,

IV
illüzyon, müzik, eğitim, tatil, kitap gibi birçok alanda hem eleştirel hem çocuksu bir bakışla oluşturulan çizgiler oku-

V
ru gülümsetmeye yetiyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamlıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. • Ben onu bunu bilmem, seni bilirim.
• İngilizceyi çok iyi bildiğini söylüyordu.
• Yaptıklarınızdan ötürü teşekkürü borç bilirim.
• Bu soruyu sınıfta bir tek o bildi.
• Ütü ve dikiş bilen elemanlar aranıyor.

Bu cümlelerde "bilmek" sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

7. Edebiyatın dili özeldir. Bu öznelik, okuyucuda ya da muhatabında anlam bulur. Örneğin Orhan Veli'nin *İstanbul'u Dinliyorum* şiiri, bir İstanbullu için farklı bir anlam çağırıştırırken hiç İstanbul'u görmemiş birinin dünyasında farklı hayaller oluşturacaktır.

Bu parçada edebî dilin hangi yönüne vurgu yapılmıştır?

- A) Yorumla açık olmasına
B) Sürükleyici olmasına
C) Bir üslup bildirmesine
D) Birikim istemesine
E) Hayale dayanmasına

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde açık bir ileti vardır?

- A) Neye yarar bu kırık taşlar ölü kentler
Kurutulmuş zaman koleksiyonları
B) Düşen yaprak, esen rüzgâr yalnız
İnsanda ölümün yalnızlığı
C) Soğuk sularından içtim, serinledim
Çağlayan bir nehrin sesini dinledim
D) Gülün tam ortasında ağlıyorum
Her akşam sokak ortasında öldükçe
E) Saat Çini vurdu birden: piringççe
Ben gittim bembeyaz uykusuzluktan

9. Dağcı, doruk için değil; kendisi için, dağdaki kendisi için dağa çıkar. Doruk, bir bakıma dağ yaşamının aracıdır. Dağa, doruğun aracı gözüyle bakamaz dağcı. Dağcının amacı; kendini bulmak, kendini bilmektir. Belli bir şey için değil, yeniden doğmak için çıkılır dağa.

Sevgi, dostluk, şiir, yetişim, felsefe, din, bilgelik de öyle: ille de bir şeyin aracı diye yorumlanınca özden zehirlenir.

Yorulup dinlenmek, görüp tanımak, bulup güçlenmek isteyen dağcılara kuştan hafiftir sırta yüklenen çanta.

Dağ, uzaktan yüksektir; ötelere bakarken başını kaldırmaman gerek.

Dağ, yakından alçaktır; tırmanırken bakmasan bile gözlerini ayak uçlarından ayırmamak zorundasın.

Dağa çıkmak, doğa yüzeyinde dolaşmaktan çok doğanın içine inmektir. Dağın hakkını ne denli verirsen o denli doğanın derinliklerine inmiş olursun.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetmelerden yararlanıldığı
B) Fantastik unsurlarla oluşturulduğu
C) Edebî dil kullanıldığı
D) Öznel ifadeler kullanıldığı
E) Öneri ifadelerine yer verildiği

1121059

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Tabloda verilen dizeleri temalarıyla eşleştiriniz.

a.	Desem ki İnan bana sevgilim inan Evimde şenliksin bahçemde bahar Ve soframda en eski şarap
b.	Önünde bir boy aynası Çocukluğundan eser Yüzünde yitenin yası
c.	Ne kadar yaşarsan yaşa Sevdiğin kadardır ömrün Gülebildiğin kadar mutlusun Üzülme bil ki ağladığın kadar güleceksin Sakin bitti sanma her şeyi
d.	Bu ıssız, gölgesiz yolun sonunda Gördüğün bu tümsek Anadolu'nda İstiklal uğrunda, namus yolunda Can veren Mehmed'in yattığı yerdir
e.	Eyvah ne yer ne yâr kaldı Gönlüm dolu ah-u zâr kaldı Şimdi buradaydı gitti elden Gitti ebede gelip ezelden

1.	Özlem
2.	Kahramanlık
3.	Ölüm
4.	Aşk
5.	Umut

a.	
b.	
c.	
d.	
e.	

2. Aşağıda verilen dizelerdeki imgeleri yanda boş bırakılan yerlere yazınız.

	Dizeler	İmgeler
a.	Ben kanadı kırık bir kuş değilim Döner birgün gurbet ellerde kalan Sabret neşem, sabret şarkım, sabret sevdiğim Sabret kalbi tomurcuklardan pembe olan	
b.	Son hamle yine kalbine çekincesiz Gökyüzüne bağımlı bulutların arasından sızan o yağmur tanesi, belki şaşkın bir yıldız	
c.	Zamansızlığın ortalarında İstanbul'da enderun ağaları Padişahın buyruğuyla Kartopuna tutar birbirini	
d.	Bir gece misafirim olsan yeter Dolar odama lavanta kokusu Soğur sevincinden sürahide su Ay pencerede durup durup güler	
e.	Yasin okunan tütsü tüten çarşılardan Geçerdi babam Başında yağmur halkaları	

Etkinlik 02

3. Aşağıdaki tanımların ait oldukları kavramları yanda boş bırakılan yerlere yazınız.

- a. Duyularla ifade edilemeyen bir şeyi belirten somut nesne veya işaretlerdir.
- b. Bir kelimenin gerçek anlamının dışında başka bir anlamla kullanılmasıdır.
- c. Anlatımın okuyucuyu meraklandırması, kendine bağlayıp okumayı sürdürmesini sağlayan unsurdur.
- d. Gerçek olmayan ancak gerçekmiş gibi, yaşanmış gibi varsayıp üretilerek okura sunulan olay ve olgular.
- e. Günlük hayatta insanların iletişim için kullandıkları, resmiyetten uzak, samimi dildir.
- f. Şiirde konuşan, okur tarafından sesi duyulan şairin yarattığı kurgusal kişiliktir.
- g. Okura dolaylı yoldan ulaştırılan, mecazların ardına saklanmış iletidir.
- h. Bir varlığı, kavramı veya durumu daha canlı ve duygulu anlatmak amacıyla onu başka varlık, kavram veya durumların özellikleri içinde tasarlamaya denir.
- ı. Bir nesneyi ya da durumu, o nesne ya da durum karşımızda olmadan aklımızda canlandırabilmektir, imgelem de denir.
- j. Sözcüklerin, okura kendi anlamları dışında farklı hayaller, duygu ve düşünceler de hatırlatmasıdır.

4. Sırtında taşıdığın kıl heybe   Dudaklarında özlem türküleri
dağ rüzgârı ve lor peyniri   ve gözlerinin menevşesinde aşk
gibi doluyorsa kır çiçekleriyle   çağıldırıyorsa çavlanlar gibi
sesler türkülere dönecektir   usulca gir umudun menziline
üzünçse ışıklı bir sevince   hüznü gerilerde bırak

Bu dizelerle ilgili aşağıda verilen yargıları “Doğru (D)-Yanlış (Y)” olarak değerlendiriniz.

	Doğru	Yanlış
a. Söyleyici, duyguları doğaya ait unsurlarla anlatmıştır.	☐	☐
b. Dizelerdeki olumlu duyguların gerçekleşmesi koşula bağlanmıştır.	☐	☐
c. Dilin çağrışım gücüne yaslanmadan kurulmuştur.	☐	☐
d. Edebî dilin özelliklerini taşıyan dizeler vardır.	☐	☐
e. Örtük ileti kullanılmadan oluşturulmuştur.	☐	☐
f. Didaktik mesajlar ön plandadır.	☐	☐

5. Aşağıda verilen dizelerdeki benzetmeleri bulup unsurlarını yazınız.

	Dizeler	Unsurlar
a.	Sen Türkiye gibi aydınlık ve güzelsin Benim doğduğum köyler de güzeldi	Benzeyen: Kendisine benzetilen: Benzetme yönü: Benzetme edatı:
b.	Yüreği ağzında bir çocuk Gibi alırken kalemi elime Beceriksiz, acemi ve olasıya Yapayalnızım her defasında	Benzeyen: Kendisine benzetilen: Benzetme yönü: Benzetme edatı:
c.	görünmez bir mezarlıktır zaman şairler dolaşır saf saf tenhalarında şiir söyleyerek	Benzeyen: Kendisine benzetilen: Benzetme yönü: Benzetme edatı:
d.	Yıllanmış bir ağaç gibi köklü, gür Yalan hiç yıkılmayacakmış gibi görünür	Benzeyen: Kendisine benzetilen: Benzetme yönü: Benzetme edatı:
e.	sokaklar kayıp çocuklar gibi hırçındır, ürkek ve biraz şaşkın	Benzeyen: Kendisine benzetilen: Benzetme yönü: Benzetme edatı:

6. Aşağıda verilen dizelerdeki istiareleri bulunuz, ilgili kutulara türlerine göre yerleştiriniz.

- Onunla bir yaşta ihtiyar çınar
Eliyor dört yana sakın bir günü
- Açtırdım kapıyı girdim içeri
Aklımı başımdan aldı o peri
- İki kapılı bir handa
Gidiyorum gündüz gece
- Yıldızlar aydınlık fikirler havada salkım salkım
Bu gece dağ başları kadar yalnızım
- Denizin bir gülüşünü arıyor çocuklar ellerinde oltaları
- Dinle neyden duy neler söyler sana
Derdi vardır ayrılıklardan yana

Açık İstiare

Kapalı İstiare

Etkinlik 02

7. Aşağıda verilen dizelerdeki edebî sanatları yazınız.

	Dizeler	Sanatlar
a.	Gün görmeden bitti tükendi ömrüm İşte bu sebepten mahzundur gönlüm	
b.	Yedi tepe üstünde zaman bir gergef işler Yedi renk, yedi sesten sayısız belirişler	
c.	Islak bir yorgan gibi sımsıkı bürüneyim Örtün, üstüme örtün, serin karanlıkları	
d.	Alet işler, el övünür Derler her söze kanmayın İşitin de inanmayın	
e.	Tarihini aksettirebilsin diye çehren Kaç fâtihin altın kanı mermerle karışmış	
f.	Aydınlığa koştum, karanlık çıktı Her sevgi, her vefa bir anlık çıktı	
g.	Yerler esen rüzgâra diyordu: "Bir yudum su Ey, bilinmez illerin dinlenmeyen yolcusu!"	
h.	En tatlı bir hayâl için atmazdım ufkuma Dalsın yakında gözlerim artık son uykuma	
ı.	Yitirdim Leylâ'yı ben bir Mecnûn'um Yıllar var terk etmez âh u zâr beni	
j.	Sanırsın göllerde salınan kuğu Bal olur elinle verdiği ağuş	
k.	Bir nesli uykusundan uyandırır bu hâller Doğar aç midelerden nur topu ihtilaller	

8. Aşağıdaki parçaların ilgili oldukları bilimleri yazınız.

a. Aslında ruhiyatla ilgili yenilikleri ben bile doğru dürüst bilemiyorum babacığım. (Mesela egoist olduğun hâlde, sen de "ego"nun farkında değildin.) Bir yerde okumuş olsaydın da bana, "Oğlum sende Oedipus kompleksi var mı?" diye sorsaydın ne karşılık vereceğimi bilemezdim sanıyorum.

b. 1919 Temmuz'unun 23'üncü günü pek mütevazı bir mektep salonunda inikat etti Erzurum Kongresi.

c. Anavarza Ovası'nın güneyinden Ceyhan ırmağı geçer. Irmak, Hemite Dağı'ndan Anavarza kayalıklarına kadar öyle büyük kıvrıntılar yapmadan düz iner. Bazı yerlerde sular toprağı derinden oymuştur. Altı oyulmuş toprak zaman zaman büyük gümbürtülerle suyun üstüne çöker. Bazı yerlerde kılıçla kesilmişçesine suya inen dik yarlar, çöküntülerden dolayı dış dış olur; ırmağın kıyılarında küçük, kumlu koycuklar yapar.

d. "Medeniyet... Avrupa medeniyeti!" dedi, "Bilir misin, ben bunu neye benzetirim: Otomobile. Otomobil, caddenin ortasından son sürat gidiyor. Sen bunu, önüne geçip durduramazsın. Ya bir kenara çekilirsin ya altında ezilirsin... Haa, bir de bunun içine binmek var.

1. Orda geçti benim güzel günlerim
O demleri anıp bugün inlerim
Destan-ı ömrümü okur dinlerim
İçimde oralı bir bülbül vardır

Bu dördünlüğün teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sılaya özlem
B) Gurbet acısı
C) Aşk
D) Yaşam sevgisi
E) Kahramanlık

2. Yalnız senin gezdiğin bahçede açmaz çiçek
Bizim diyarımız da binbir baharı saklar
Kolumuzdan tutarak sen istersen bizi çek
İncinir düz caddede dağda gezen ayaklar

Sen kubbesinde ince bir mozaik arar da
Gezersin kırk asırlık bir mabedin içini
Bizi sarsar bir sülüs yazı görsek duvarda
Bize heyecan verir bir parça yeşil çini

Bu şiirle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Söyleyici, ben diliyle seslenmiştir.
B) Örtük iletilere yer verilmiştir.
C) Karşılaştırmalardan yararlanılmıştır.
D) Seslenilen kişi, sevgilidir.
E) Çağrışımlara yer verilmiştir.

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde imgeli bir anlatım yoktur?

- A) Ben geldim geleli açmadı gökler
Ya ben bulutları anlamıyorum
Ya bulutlar benden bir şeyler bekler
Hayat bir ölümdür, aşk bir uçurum
Ben geldim geleli açmadı gökler
- B) Ulur aya karşı kirli çakallar
Bakar ürkek ürkek tavşanlar dağa
Monna Rosa, bugün bende bir hâl var
Yağmur iğri iğri düşer toprağa
Ulur aya karşı kirli çakallar
- C) Annenin başı elleri arasında
Parmağında aydınlık günlerden kalma yüzük
Bir fotoğraf asılıdır duvarda
Aynaya, geceye, maziye dönük
Annenin başı elleri arasında
- D) Peygamber çiçeğinin aydınlığında ara
Sana doğru uzanan çaresiz ellerimi
Sırrını söylüyorum vefakâr balıklara
Yalnız onlar tutacak bu dünyada yerimi
Koyverip telli pullu saçlarını rüzgâra
- E) Geçen akşam eve geldim. Dediler:
— Seyfi Baba
Hastalanmış, yatıyormuş.
— Nesi varmış acaba?
— Bilmeyiz, oğlu haber verdi geçerken bu sabah.
— Keşke ben evde olaydım... Esef ettim, vah vah!

4. Varlıkların ve olayların beş duyuyla algılanan görünümünün ötesinde onları fiziki niteliklerinin çağrıştırdığı soyut biçimleriyle sunma ve bu yolla onlara sanatsal bir kalıcılık sağlama kaygısının bir yansımasıdır. Bu kullanımda kelimenin anlamı genişler, derinleşir ve çoğalır.

Bu parçada açıklanan şiir kavramı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tema
B) Konu
C) Söyleyici
D) İmge
E) Hayal gücü

5. "Silmek" sözcüğü aşağıdaki dizelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Tahtayı sildikten sonra baktı bana
Suçunu biliyorsun der gibi
- B) Borçlarım defterde bey amca
Sildirirsen müteşekkir olurum sana
- C) Sildiğin mermer zeminler
Eskiden olduğu gibi pasparlak
- D) Ağlama sil gözyaşlarını
Şimdi anlat bana yaşadıklarını
- E) Sildim hayatımdan fazlalıkları
Yıllardır bana bunları yaşatanları

6. Gözlerimde parıltısı bakır bir tasın
Kulaklarım komşuların ayak sesinde
Varsın gene bir yudum su veren olmasın
Baş ucumda biri bana "su yok" desin de
Bu dizelerde öne çıkan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnızlık B) Korku
C) Üzüntü D) Güven
E) Öfke

7. Dünya edebiyatına *Don Kişot*'un etkisi çok derin ve geniş-
tir. Rus edebiyatının doruk noktalarından ve kuşkusuz hi-
civ yazınının en sivri örneklerinden biri sayılan *Ölü Canlar*
da *Don Kişot*'tan esinlenmiş bir romandır.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde örtük bir ileti yoktur?

- A) Ben yanmasam
sen yanmasan
biz yanmasak
nasıl
çıkar
karan
-lıklar
aydın-
-lığa
- B) boş bir taş varsa bu ülkede üstünde ben varım
bir fabrika gibi soluklu yerinde duramayan
kaç kulaç boş varsa bu denizde üstünde ben varım
bir şubat vapuru gibi puslu duman duman
- C) Şehitler tepesi boş değil
Toprağını kahramanlar bekliyor
Ve bir bayrak dalgalanmak için
Rüzgâr bekliyor
- D) Topraktandır cümle beden
Nefsini öldür ölmeden
Böyle emretmiş Yaradan
Sen kalemsin ben uç muyum
- E) Küçüktüm, küçüktüm
Oltayı attım denize
Bir üşüşüverdi balıklar
Denizi gördüm

1121060

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Bağıran çağırın aciz bülbülüm
Ne kadar bağırsam duymuyor gülüm
Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi kullanılmıştır?
A) Teşhis B) İstiare C) Tevriye
D) İrsalimesel E) Tecahülüarif
2. Dal bir gün dedi ki tomurcuğuna
Tenimde bir yara işler gibisin
Titrerim rüzgârlar keder vermesin
Bu dizelerde dalın konuşması aşağıdaki söz sanatlarından hangisiyle ilişkilendirilebilir?
A) Telmih B) Tariz C) Tevriye
D) İrsalimesel E) İntak
3. Eleştiri, ironi ve doğruyu gösterme maksatlarıyla söylenmiş sözlerdir. Söze konu olanın tepkisinden korunma veya tenkitte ölçülü olma, kibarlığı elden bırakmama yahut söze muhatap olanı kırmama gibi amaçlara hizmet eder.
Bu parçada söz edilen edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?
A) Tariz B) Kinaye C) Tezat
D) Telmih E) Hüsnütalil

4. Ben ki yaralıyım, ben ki haytayım
Bakkallara düşmüş okul defterleri gibiyim
Bu dizelerde aşağıdaki söz sanatlarından hangisi kullanılmıştır?
A) Kinaye B) Tezat C) İrsalimesel
D) Teşbih E) Telmih
5. Kaldırımlar, çilekeş yalnızların annesi
Kaldırımlar, içimde yaşamış bir insandır
Bu dizelerde kullanılan söz sanatları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?
A) Tecahülüarif - Hüsnütalil
B) Tevriye - Tariz
C) Teşbih - Teşhis
D) Tezat - Kinaye
E) Tariz - Mübalağa
6. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde parantez içinde verilen edebî sanat yoktur?**
A) Yâr, yâr
Seni kara saplı bıçak gibi sineme sapladılar
(Teşbih)
B) Balık baştan kokar bunu bilmemek
Seyranî gafilin ahmaklığından
(İrsalimesel)
C) Karlar etrafı beyaz bir karanlığa gömdü
Kar değil, gökyüzünden yağın beyaz ölümdü
(Tezat)
D) Kendi hüsnünden utanmış da kızarmış yanağı
Yüzün örtüp kapamış saçları baştan aşağı
(Mübalağa)
E) Kuşlar küsmüş yuvaya, ağaçlar yaprak vermez
Bu kavgalar bitecek, zulüm ebedî değil
(Teşhis)